

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobce: **S. D.**
státní příslušnost: Ukrajina
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Poděbradská 5, Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlím Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 18. 3. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0366841/DO-2025, takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 18. 3. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0366841/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 18. 3. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0366841/DO-2025.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že mu dne 18. 3. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.
2. Žalobce je občanem Ukrajiny, který z Ukrajiny vycestoval dne 9. 2. 2025. Po překročení hranic s Rumunskem mu byla dne 14. 2. 2025 udělena dočasná ochrana v Rumunsku. Žalobce se dočasné ochrany v Rumunsku vzdal (viz potvrzení ze dne 17. 3. 2025). Následně žalobce dne 18. 3. 2025 požádal o dočasnou ochranu v ČR, která byla shledána nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), konkrétně že žalobce již získal dočasnou ochranu v Rumunsku.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce předně uvedl, že mu je známa výluka žádostí o dočasnou ochranu dle Legis Ukrajina ze soudního přezkumu dle § 5 odst. 2 Legis Ukrajina, tuto výlučku ovšem shledává žalobce rozpornou s právem EU, konkrétně s čl. 29 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“).
4. Žalobce dále vyjádřil přesvědčení, že důvody nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina odporují evropskému právu, jelikož bod 16 preambule prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“), počítá s právem uprchlých osob zvolit si členský stát EU, ve kterém budou požívat práv spojených s dočasnou ochranou, v návaznosti na což byla dle bodu 15 preambule k Prováděcímu rozhodnutí vyloučena možnost aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě a další související vyjádření

5. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl žalobu zamítnout. Uvedl, že žalobce figuruje v platformě pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (Temporary Protection Platform) jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Svědčí o tom, znak „tp“ uvedený v rubrice „*Type of protection*“. Dále uvedl, že z formulace § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina jednoznačně plyne, že k naplnění důvodu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu stačí, pokud cizinec v jiném členském státě o dočasnou ochranu získal, žádná další podmínka již není třeba. Žalovaný tak neměl jinou možnost, než žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
6. Žalovaný předně s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (konkrétně se jedná o rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42), navrhl, aby soud

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

položil SDEU předběžnou otázku ohledně souladu § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s evropským právem a dále vyjádřil nesouhlas se závěry Nejvyššího správního soudu ohledně možnosti sekundárního pohybu osob. Dle žalovaného nelze na základě rozsudků Soudního dvora EU (SDEU) ve spojených věcech C-244/24 a C-290/24, Kaduna, či ve věci C-695/20, Fenix International pouze Prováděcím rozhodnutím (nadto jeho nenormativní částí) zakotvit právo sekundárního pohybu mezi členskými státy, když takové právo nejen není směrnicí o dočasné ochraně zakotveno, ale v kontextu bodu 9 preambule směrnice o dočasné ochraně se jedná o nežádoucí stav. Obdobně dle žalovaného nelze Prováděcím rozhodnutím omezit možnost užití mechanismu solidarity dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně. Citovaný mechanismus společně s povinností slučování rodinných příslušníků dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně nadto dle žalovaného představují jediné případy dovolených případů druhotného pohybu mezi členskými zeměmi. Žalovaný rovněž podotkl, že cílem tzv. Dublinské úmluvy bylo mimo jiné předejít jevu známému jako asylum shopping tj. situaci, kdy žadatel o poskytnutí mezinárodní ochrany postupně žádá o mezinárodní ochranu ve větším množství států. Z judikatury NSS naopak vyplývá, že by v případech dočasné ochrany u osob dle Prováděcího rozhodnutí mělo dojít k legalizaci jevu temporary protection shopping, což dle žalovaného neodpovídá úmyslu evropského zákonodárce a mimoto by založilo nedůvodně privilegované postavení osob s dočasnou ochranou oproti jiným cizincům či občanům EU.

7. Žalovaný měl za to, že rozsudkem SDEU ve věci C-753/23 (Krasiliva) řešená situace se týkala nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) Legis Ukrajina, tj. situace, kdy žadatel měl již dříve požádáno o dočasnou ochranu v jiném členském státě, ale (zatím) nebyla žadateli přiznána. Žádost žalobce o dočasnou ochranu byla naopak shledána nepřijatelnou v návaznosti na § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, jelikož žalobce byl dle žalovaného držitelem dočasné ochrany v Rumunsku. Žalovaný se rovněž domnívá, že dle logiky směrnice o dočasné ochraně není předpokládán druhotný pohyb osob, jimž byla dočasná ochrana přiznána, mezi jednotlivými členskými státy EU, přičemž český zákonodárce takovou možnost nepřipustil přijetím vstřícnější právní úpravy oproti směrnici o dočasné ochraně. Žalovaný rovněž z bodu 16 preambule k Prováděcímu rozhodnutí nedovozuje neomezené právo pohybu osob požívajících dočasnou ochranu dle Prováděcího rozhodnutí napříč členskými státy EU. Dle žalovaného naopak uvedené ustanovení umožňuje pouze volně si vybrat zemi, ve které daná osoba požádá o dočasnou ochranu.
8. Dále žalovaný uvedl, že směrnice o dočasné ochraně vůbec nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Postavení osoby požívající dočasné ochrany může cizinec mít pouze v jednom členském státě. Žalovaný provedl pečlivý rozbor zejména čl. 15, 26 směrnice o dočasné ochraně i preambuli rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 a konstatoval, že uvedené předpisy nikterak neřeší, jak by měly členské státy naložit s žádostí o poskytnutí dočasné ochrany, pokud takové osobě již dočasná ochrana byla udělena v jiném členském státě. Tuto otázku tedy směrnice zjevně ponechává na vnitrostátním právu členských států. V této souvislosti upozornil, že mezi Českou republikou a Rumunskem žádná takováto dohoda neexistuje. Není proto vyloučeno, aby taková žádost byla označena za nepřijatelnou. Dle žalovaného je jedním ze smyslů směrnice bránit druhotnému pohybu osob, avšak nemá zabránit tomu, aby držitelé dočasné ochrany požádali o azyl. Úmyslem evropského zákonodárce bylo zakotvit mechanismus přerozdělování držitelů dočasné

ochrany, nikoliv aprobovat druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany. K tomu však judikatura krajských soudů směřuje.

9. Žalovaný uzavřel, že institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu v důvodech zakotvených v § 5 odst. 1 písm. c) a též d) Lex Ukrajina nejenže neodporuje žádnému z ustanovení směrnice o dočasné ochraně, ale tato ustanovení doplňuje, aby bylo dosaženo cíle této směrnice a eliminovány pokusy o zneužití práva na poskytnutí dočasné ochrany. Akcentoval, že nelze přesun osob dotčených dočasnou ochranou realizovat pouze na základě jejich osobního rozvoje.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

10. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
12. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně.
13. Žaloba je důvodná.
14. Mezi stranami je sporné, zda žalobce požívá dočasnou ochranu v Rumunsku. Zatímco žalobce dokládá, že se vzdal svých práv spojených s dočasnou ochranou v Rumunsku (viz potvrzení ze dne 17. 3. 2025, č. 479514), žalovaný odkazuje na platformu pro výměnu informací o držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy, ve které je žalobce neustále veden jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku. Tato skutečnost ovšem není pro rozhodnutí soudu v této věci zcela klíčová.
15. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
16. Soud v tomto kontextu nevyhověl návrhu žalovaného předložit SDEU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s evropským právem. Uvedená

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

otázka byla posouzena Nejvyšším správním soudem, a to v kontextu existující judikatury SDEU. Taková předběžná otázka by proto byla nadbytečná.

17. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl. Uvedený závěr žalovaného je proto mylný.
18. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí nemůže zakotvit nová práva, která neupravuje již směrnice o dočasné ochraně, a konečně že by v důsledku interpretace Nejvyššího správního soudu došlo k založení nedůvodně privilegovaného postavení žadatelů o dočasnou ochranu.
19. Soud prvně doplňuje, že systém nakládání s vysídlenými osobami dle Prováděcího rozhodnutí stanovil *ad hoc* speciální kritéria týkající se tohoto jednoho případu hromadného vysídlení osob. Nejedná se proto o obecné zakotvení příznivějšího právního standardu než v případě jiných cizinců či občanů EU, jejichž pohyb mezi státy EU podléhá určitým pravidlům. Rovněž je nutné uvést, že oproti občanům EU či osobám žádajícím o azyl ve smyslu Dublinského nařízení jsou držitelé dočasné ochrany v odlišném postavení, jelikož se u nich nepočítá s pobytem přesahujícím existenci důvodu pro udělení dočasné ochrany. Není proto u nich dán případný důvod pro přísnější regulaci druhotného pohybu, jelikož jejich pobyt ať v prvním či druhém členském státě bude na základě tohoto pobytového titulu vždy pouze dočasný.
20. Soud dále neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřilo v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně. Byť žalovaný výlukou čl. 11 směrnice o dočasné ochraně činí spornou s poukazem na jednostranná

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

prohlášení ČR a Německa, právní irelevancí těchto jednostranných prohlášení se již zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích č. j. 1 Azs 174/2024-42, a č. j. 1 Azs 336/2024-42. Žalovaný ovšem neuvádí žádnou novou skutečnost, která by zpochybnila závěry Nejvyššího správního soudu.

21. Lex Ukrajina v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoliv důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura Nejvyššího správního soudu ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě. Závěry žalovaného zpochybňující citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu proto neobstojí.
22. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Žalovaný proto měl v této věci nejprve postavit najisto, zda žalobce skutečně je či není držitelem dočasné ochrany v Rumunsku – u čehož nepostačí paušální odkaz na informační systém TPD, u něhož není dán princip materiální publicity. Následně měl žalovaný ověřit, zda Rumunsko nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik dočasné ochrany v Rumunsku analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, pak žalobce poučit o možnosti zneplatnění své případně existující dočasné ochrany v Rumunsku, jelikož není v souladu s českými právními předpisy možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože tak žalovaný neučinil, postupoval v této věci nezákonně.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a výše uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň s tím soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
24. Žalovaný musí v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu znovu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU. Pokud žalobce nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět jeho žádosti o dočasnou ochranu, jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, pak žalobce náležitě poučí o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobce neučinil.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

25. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce. Žalobce byl zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., již dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2008, č. j. 4 Azs 51/2008-79, právo na odměnu za zastupování nenáleží. Žalobci by bylo možné přiznat toliko náhradu účelně vynaložených nákladů vzniklých v řízení, které však netvrdil, ani nedoložil. Od soudního poplatku přitom byl osvobozen *ex lege* dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. května 2025

Milan Tauber v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.